

Կենդանատեսակների և բուսատեսակների, կենսամիջավայրի մոնիթորինգ՝ ԵՄ բնության վերաբերյալ հրահանգներին համապատասխան: Չեխական փորձն ու մոտեցումները

Կարել Խոբոտ

Չեխիայի Հանրապետության Բնության պահպանության գործակալություն:
Կենսաբազմազանության մոնիթորինգի վարչություն

Կենսաբազմազանության մոնիթորինգ/Յետազոտություն

Դրդապատճառը

Ակադեմիական

Բնության
պահպանություն

Հոբբի

Արդյունքներ

մանրամասն
պատասխաններ՝
փոքր
հոդակտորներից

Կենդանատեսակների,
բուսատեսակների
գույքագրում

Պատահական
արձանագրումներ

Ֆինանսավորում

հիմնադրամներ/
նախագծեր

բյուջե/նախագծեր

Առանց
արտաքին
աղբյուրների

Գիտելիքի կենտրոնացում: Տվյալների շտեմարաններ

Բնության պահպանության դրդապատճառ՝ ավելի շատ կենտրոնացում օֆլայնի, քան օնլայնի վրա

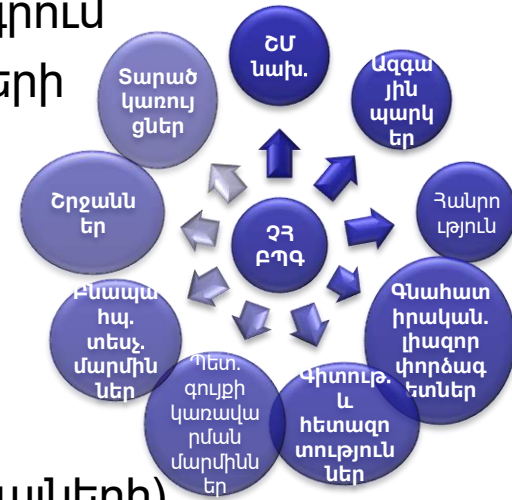
ՉՀ-ի Բնության պահպանության գործակալություն (ՉՀ ԲՊԳ)

Կենդանատեսակների, բուսատեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների շտեմարաններ և կենսամիջավայրի քարտեզագրում աշխարհագրական դիրքի նշումով համընդհանուր տվյալների շտեմարան

Տվյալների աղբյուրներ՝

բնության պահպանությանը միտված տվյալներ

+ այլ աղբյուրների ինտեգրում

Հանրային հասանելիություն (բացառությամբ գաղտնի տվյալների)

Կիրառումը գնահատումների մեջ (ԵՄ-ազգային-տարածաշրջանային-տեղական մակարդակներով)

ԵՄ բնության վերաբերյալ հրահանգների կիրարկումը «Բնության պահպանության մասին» օրենքում (§45f 114/1992Sb.)

Կենսամիջավայրերի վերաբերյալ հրահանգներ 92/43/ԵՏՀ

Հոդ. 12 (պետ. կողմից իրականացված հետազոտություն), Հոդ. 17 (պետ. կողմից իրականացված գնահատում և հաշվետվություն)

Թռչունների վերաբերյալ հրահանգ 2009/147/ԵՀ

Հոդ. 12 (պետ. կողմից իրականացված գնահատում)

Մոնիթորինգի (=հսկողության) նպատակը (և սահմանափակումները)

- Կենդանատեսակների, բուսատեսակների և կենսամիջավայրերի պահպանության կարգավիճակի գնահատում**
 - Կենսաբազմազանության վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում ազգային և միջազգային մակարդակով կիրառության նպատակով

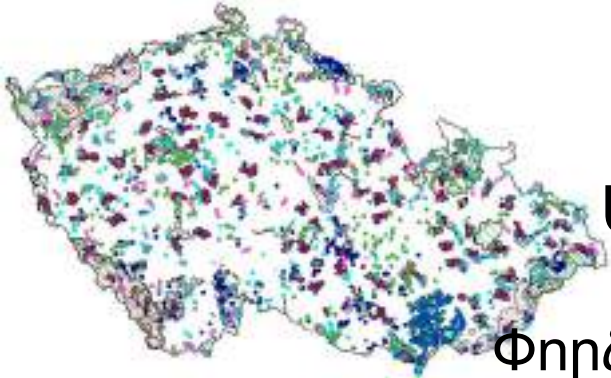
Հատուկ ֆինանսավորում – տարեկան գումար ՇՄ նախ-ից ԲՊԳ-ին
Պետական բյուջեի տող: 10 Մ չեխական կրոնա/ տարեկան: >
պայմանագրեր

+ ՉՀ ԲՊԳ ՄՌ ~ 5000 աշխ. օր/տարեկան

ՏԵՍԱԿ		
Կենսամիջավայրեր	6 500 000 չեխ. կրոնա	260 000 Եվրո
Կենդանա/բուսատեսակներ	3 500 000 չեխ. կրոնա	140 000 Եվրո

- + ներքին մոնիթորինգի շրջանակներում տարվող դաշտային աշխատանքների արժեքը
- + ՏՏ սպասարկման ծախսերը
- + Կենսամիջավայրի մոնիթորինգի վարչության աշխատակազմի հետ կապված ծախսերը
- + լրացուցիչ նախագծերի բյուջե

ՄՈՆԻԹՐԻՆԳ (և Հաշվետվություններ): Կազմակերպումը

(ՇՄ նախ.)
(ԶՀ ԲՊԳ)

Կենսամիջավայրի քարտեզագրում
Կենսամիջավայրի մոնիթորինգ
Կենդանա/բուսատեսակների
մոնիթորինգ
և քարտեզագրում
210 տարբեր տեսակներ

Մոնիթորինգի բաժին

Փորձագետներ/Երաշխիքներ (8)

Կառավարում, համակարգում, մեթոդաբանություն,
վերլուծություն

Հաշվետվություններ

Մոնիթորինգ և քարտեզագրում
իրականացնողներ

դաշտ. աշխատանք

ՏԿՅԱԼՆԵՐ

արտաքին (մոտ 250)

ներքին (մոտ 200)

ակադեմիական, ՀԿ-ներ և այլն

4000 տեղանք / 100 000 արձանագրում/տարեկան

- Պահպանության կարգավիճակի հսկողություն \neq «Natura 2000» տարածքների մոնիթորինգ ☞ պետության ողջ տարածքի հսկողություն
- հսկողություն \neq հետազոտություն. արդյունք՝ տվյալներ (ոչ հրապարակված աշխատություններ)
- առկա կարողությունները (ակադեմիական, մասնագետների, ուսանողների, ՅԿ-ների, անտառապահների կարողություններ...) կիրառող արդյունավետ, երկարաժամկետ մոնիթորինգի համակարգ
 - տարբերվող մոտեցում և կարգավորումներ
 - քաղաքական երաշխիք (ՇՄ նախ.) և տեխնիկական կառույցի կողմից կառավարում (ԲՊԳ)
 - երկարաժամկետ ֆինանսական պայմանավորվածություններ, նախընտրելի է խուսափել ծրագրի տեսակով պայմանավորված ֆինանսավորումից
- հսկողություն (մոնիթորինգ) + հաշվետվությունների ներկայացում \rightarrow անբաժանելի են (հիմնական նպատակ)
 - Հաշվետվությունների ներկայացումը սահմանում է պարտավորությունների չափը
 - Հաշվետվությունները հանդիսանում են շրջանակ հաճախականության, թիրախների, մոնիթորինգի արդյունքների ձևի համար

Մոնիթորինգ (տեսակներ/կենսամիջավայրեր)

Ստանդարտացված մեթոդաբանություն
Ստացիոնար հողակտորների առկայությունը
Տարատեսակ պարամետրեր
> **Միտում**

Քարտեզագրում (տեսակներ/ կենսամիջավայրեր)

Տվյալների կանոնավոր հավաքագրում
> **Քարտեզ**

Տվյալների այլ աղբյուրներ

Հատուկ ուսումնասիրություններ (տեսակներ/կենսամիջավայրեր):

գույքագրումներ, կառավարման մոնիթորինգ
> **Տեղական գնահատում**

Պատահական տվյալներ

Դաշտային արձանագրումներ, հրապարակված աղբյուրներ
արտաքին տվյալների ներմուծում

Քարտեզագրում և մոնիթորինգ. տեսակներ

Մամուռներ (5), Քարաքոսեր (6)

մոնիթորինգ, քարտեզ

Անոթային բույսեր (41)

մոնիթորինգ (ամբողջական ուսումնասիրություն)

Միջատներ (ճպուռներ 7, Ուղղաթևեր 2, բզեզներ 12, թիթեռներ 15)

քարտեզ (մոնիթորինգ) «բաղաբացիական գիտություն»

Անողնաշարավորներ (խեցգետին 2, կեղծ կարիճ 1, տզրուկ 1, փափկամորթեր 7)

քարտեզ, մոնիթորինգ

Կաթնասուններ (չղջիկներ 25, մսակերներ 8, կրծողներ 6)

քարտեզ, մոնիթորինգ

Երկկենցաղներ (16) սողուններ (7)

քարտեզ, մոնիթորինգ

Ձկներ (17) քարալեզներ (2)

մոնիթորինգ

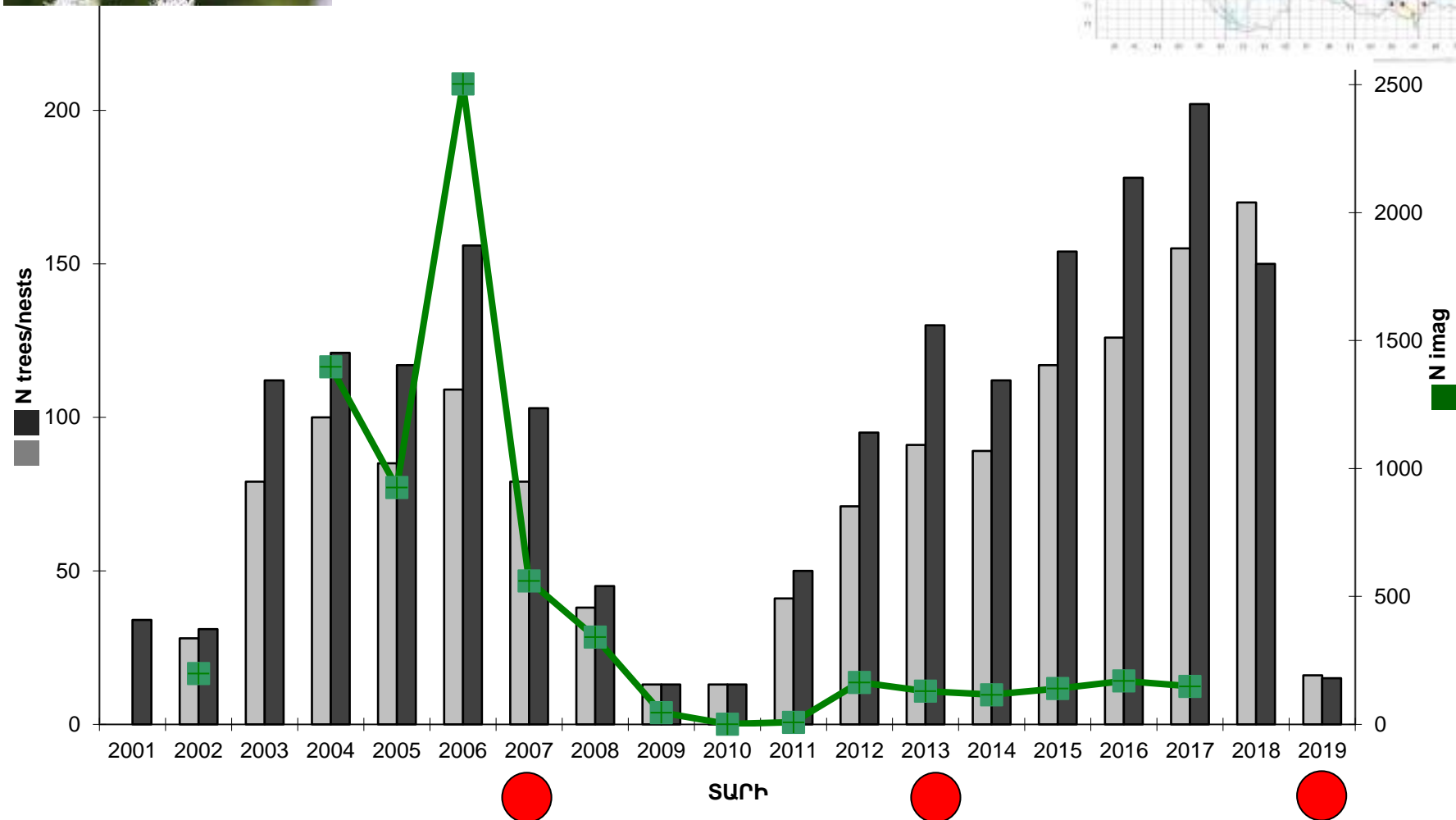
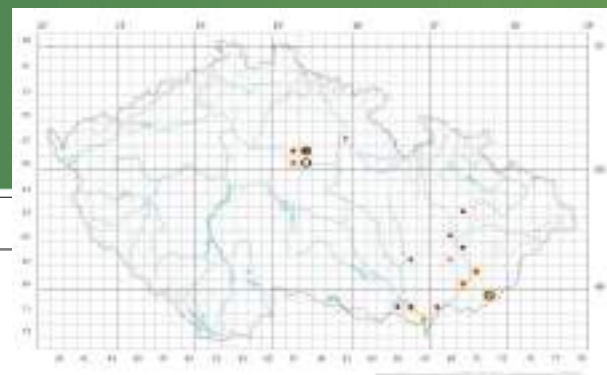
Թռչուններ (60>ամբողջ)

1-ին հավելվածի
տեսակների մոնիթ.-ի
նախկին համակարգ>
բազմացման ատլաս
քարտեզ

Մելիթեա մեծ

Euphydryas maturna

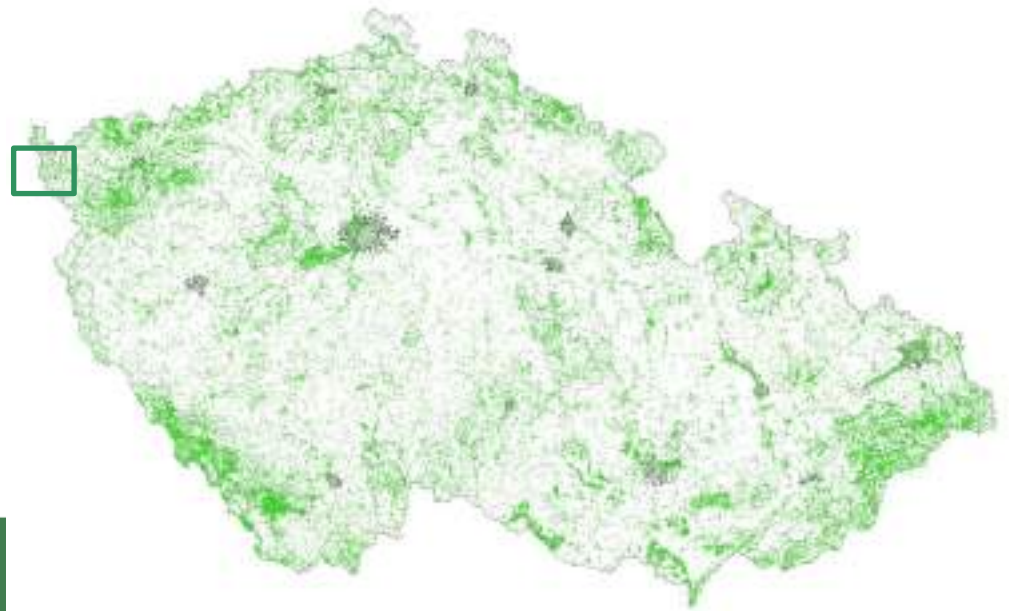
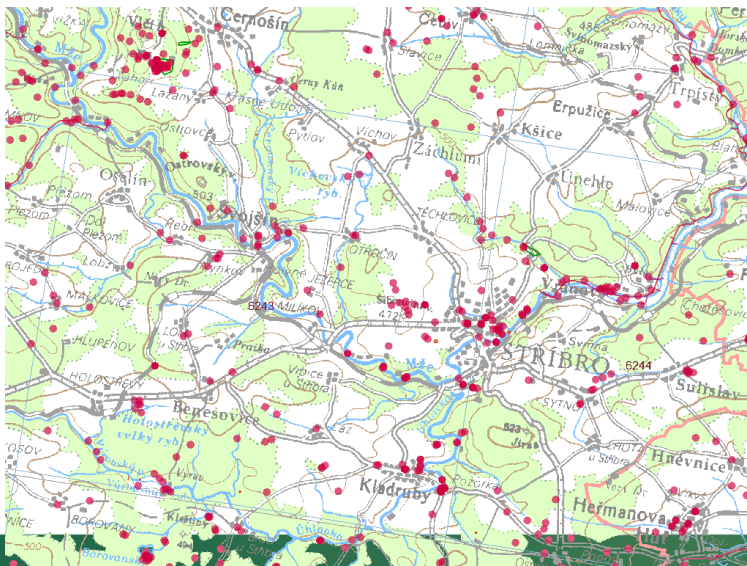

Կենդանատեսակների, բուսատեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների շտեմարան

- Տեսակների մոնիթորինգ ստացիոնար հողակտորներում
- Տեսակների կանոնավոր քարտեզագրում
- Թիրախային ուսումնասիրություններ՝ կենսամիջավայրի քարտեզագրում, պահպանության տարածքների գույքագրումներ, կառավարման մոնիթորինգ
- Պատահական արձանագրումներ՝ բնապահպանների կողմից դաշտային աշխ. արդյունքում արվող արձանագրումներ, «բաղաբացիական գիտություն», հրապարակված արձանագրություններ
- Տվյալների ներմուծում այլ շտեմարաններից, համագործակցություն ակադեմիական հաստատությունների հետ

Շրջակա միջավայր: Կենդանատեսակների, բուսատեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների շտեմարաններ և դրանց կիրառությունը FiND/NDOP/BioLog

Կենդանատեսակների, բուսատեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների շտեմարան ND OP

- Տվյալների շտեմարան և կիրառական համակարգ՝ նախատեսված տեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների արձանագրման, զտման և խմբագրման համար (կանոնավոր + ոչ կանոնավոր,
- Սահմանափակվում է Չեխիայի՝ բոլոր խմբերի տեսակներով

29 000 000 Ընդհանուր
2 400 000 § ՉՅ
3 600 000 գրանցված են Կարմիր գրքում
1 255 000 § ԵՄ

Shromažďujeme a zveřejňujeme data o výskytu druhů v ČR.

Hledejte v 24 445 775 zveřejněných záznamech.

Waterbirdwatch Jan Ševčík

Nálezová databáze ochrany přírody
Nálezová
Účastníci projektu
Účastníci projektu
Kontakty projektových
špiček
Účastníci projektu
Účastníci projektu

Registry
Druhový seznam
Číslovník druhů
Empire
Základní údaje
Druhový
Přehled druhů

Aplikace ISOP
Portál ISOP
Karta druhů
Web
Metadata
Mapy

© 2006 - 2011 AOPK ČR | Zprávy ochrany přírody | Statistiky | Kontakty

Nálezová databáze ochrany přírody
AGENCIJA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR

Licenční ujednání | Časní pravidla | Novinky v ND

Chobot Karol Mgr. Miroslav Dvorník

Filtr nálezových dat

Druh: ←

Datum odědu: / formát d/m/rrrr

Měsíce odědu: / Číslo:

ID: / /

Lokalizace: **Mapa**

Autor:

Zdroj:

Projekt:

Datová sada:

Způsob:

Osobní:

Nález:

Kategorie:

Číslo:

Hranice území:

Kraj:

Růslost ADPK:

Polí síťového mapování:

Nález s přesností lokalizace:

Nerozlišovat měřítka:

Hledat i svině řetězcem:

Řádek na str:

Měsíc ID	Mapa	Kraj	Okres	Území	Území
1 43374017		Středočeský	Středočeský území	Zručsko, Ok.	
3 43371668		Středočeský	Středočeský území	Bačkův	
3 43363068		Středočeský	Středočeský území	Lokace 000	
4 41893126		Středočeský	Středočeský území	Lokace 001	
5 41893200		Středočeský	Středočeský území	Převrta 001	
6 41893202		Středočeský	Středočeský území	Prácheň 001	
7 41894045		Středočeský	Středočeský území	40°44'40.5"	
8 41894047		Středočeský	Středočeský území	U 2. město	
9 41894410		Středočeský	Středočeský území	Avš 001	
10 41894412		Středočeský	Středočeský území	Račice 001	
11 41894415		Středočeský	Středočeský území	Venkovy	

ND OP - Nálezová databáze ochrany přírody

1: 7738

Kartová nález: | | |

ID: 43374017

Druh: *Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758) - roháč obecný [\[více detailů\]](#)

Výskyt: 1451660 do - 1700000 do | D
 Sestava: výskytový druh (dále v analýzách) | E
 Černý seznam: EN
 Účel: druh: *Lucanus cervus*
 Přidání: 11.11.17
 Taxonomická zkratka: *Lucanus cervus* (Linnaeus, 1758) (Lucanidae: Coleoptera)

Vlastní název: (Podle E) Podběno roháč obecný

Lokalita: (Zdroj: Gráňová) (ul. ul. Znojmské město) (přes s.m. 7162) (ID území: 601962)

Datum: 12.10.2017 | 12.10.2017 | ID | ID území: 18873881 [\[více detailů\]](#)

Autor: Mgr. Zdeněk Macal

Zdroj: (Macal Zdeněk 2017: Toraxní zprávy - náhodná pozorování, toraxní listy)

Projekt: (Národní databáze)

Území: (ND - Databáze ND)

Zapsal: (Macal Zdeněk Mgr. (zdenek.macal@gmail.com) | 12.10.2017)

Vědecký název: (Vědecký název) - [Zpracováno](#)

Lokalita: (Název - Vědecký název) - [Zpracováno](#)

Zdroj: (Macal Zdeněk Mgr.
 Území: (Národní databáze) (Hodba Madar Ing.) - [Zpracováno](#)

Foto:

zdroj území v celk. 50 bodů mapování

- 0 - 1
- 2 - 5
- 6 - 10
- 11 - 15
- 16 +

© AOPK ČR 2017, publikováno s pov. © AOPK

Բնական կենսամիջավայրեր (Քարտեզագրում /Տվյալների շտեմարան)

Դաշտային ուսումնասիրությունն բնական և կիսով չափ բնական **կենսամիջավայրերի** վերաբերյալ, որն ընդգրկում է **պետության ողջ տարածքը** •••► 17% CZ= „բնություն“

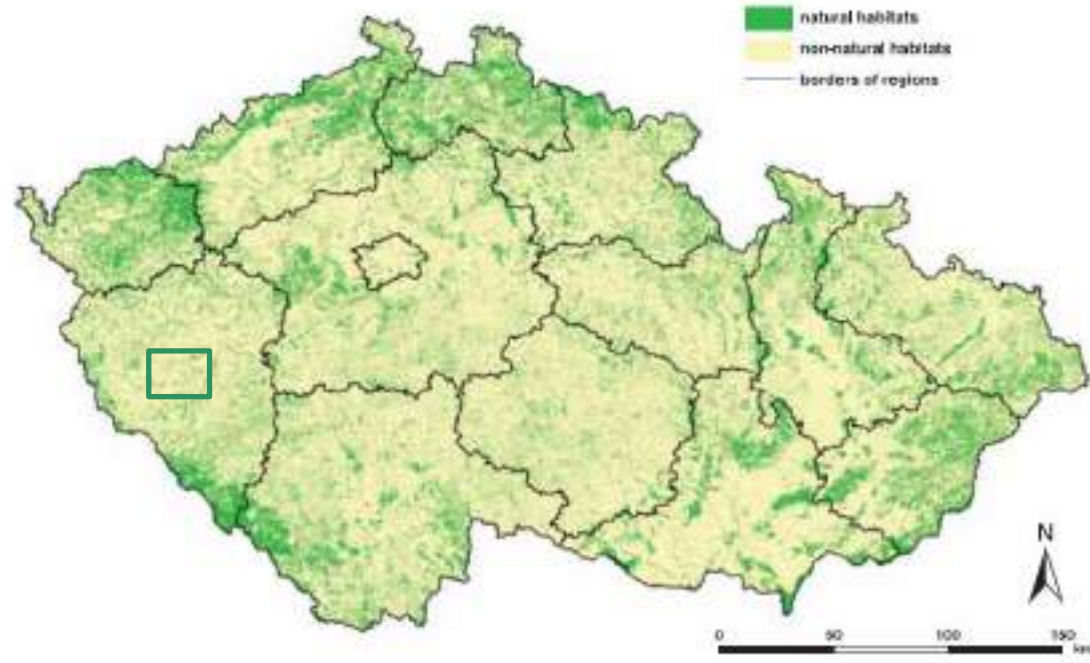
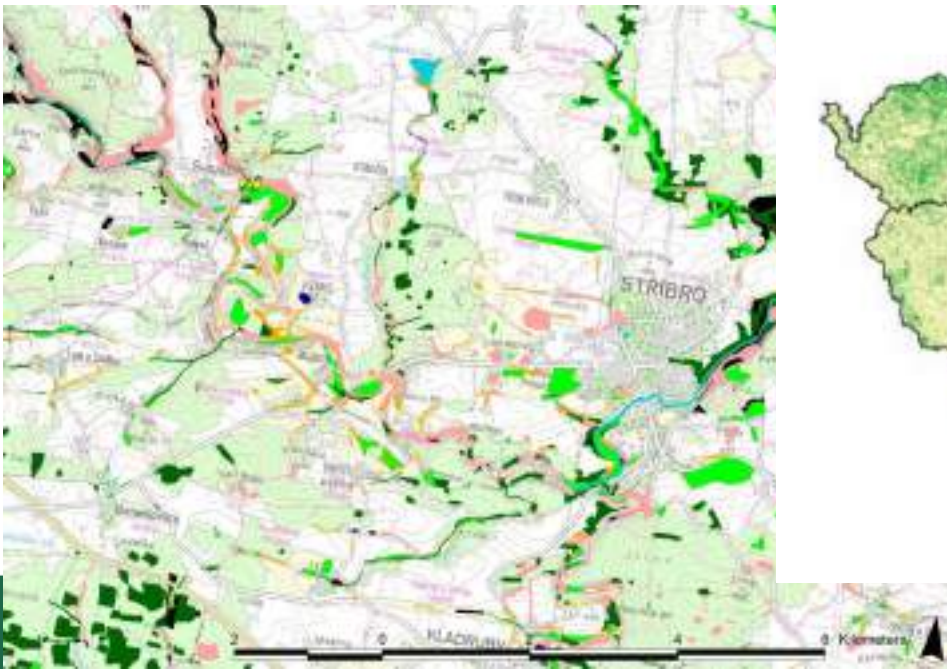
դասակարգում՝ կենսատոպ՝ վերածելի է (EUNIS (ԵԲՏՅ) կենսամիջավայրերի/Բնության վերաբերյալ հրահանգ) կենսամիջավայրերի/ֆիտոսոցիոլոգիական միավորների

□ 1-ին փուլ (2001թ.-2004թ.) առաջարկել *Natura2000*-ը

□ **կենսամիջավայրի քարտեզագրման (առաջին) շերտը** (ԶՅ ողջ տարածքում բոլոր բնական կենսամիջավայրերի հանդիպելիությունը, տեղեկություններ կենսամիջավայրերի որակի մասին բոլոր տարածքներում)

□ 2-րդ փուլ (2005թ.-վերջերս)՝ ուսումնասիրել կենսամիջավայրերի կարգավիճակը

□ **կենսամիջավայրի քարտեզագրման (թարմացված) շերտը**

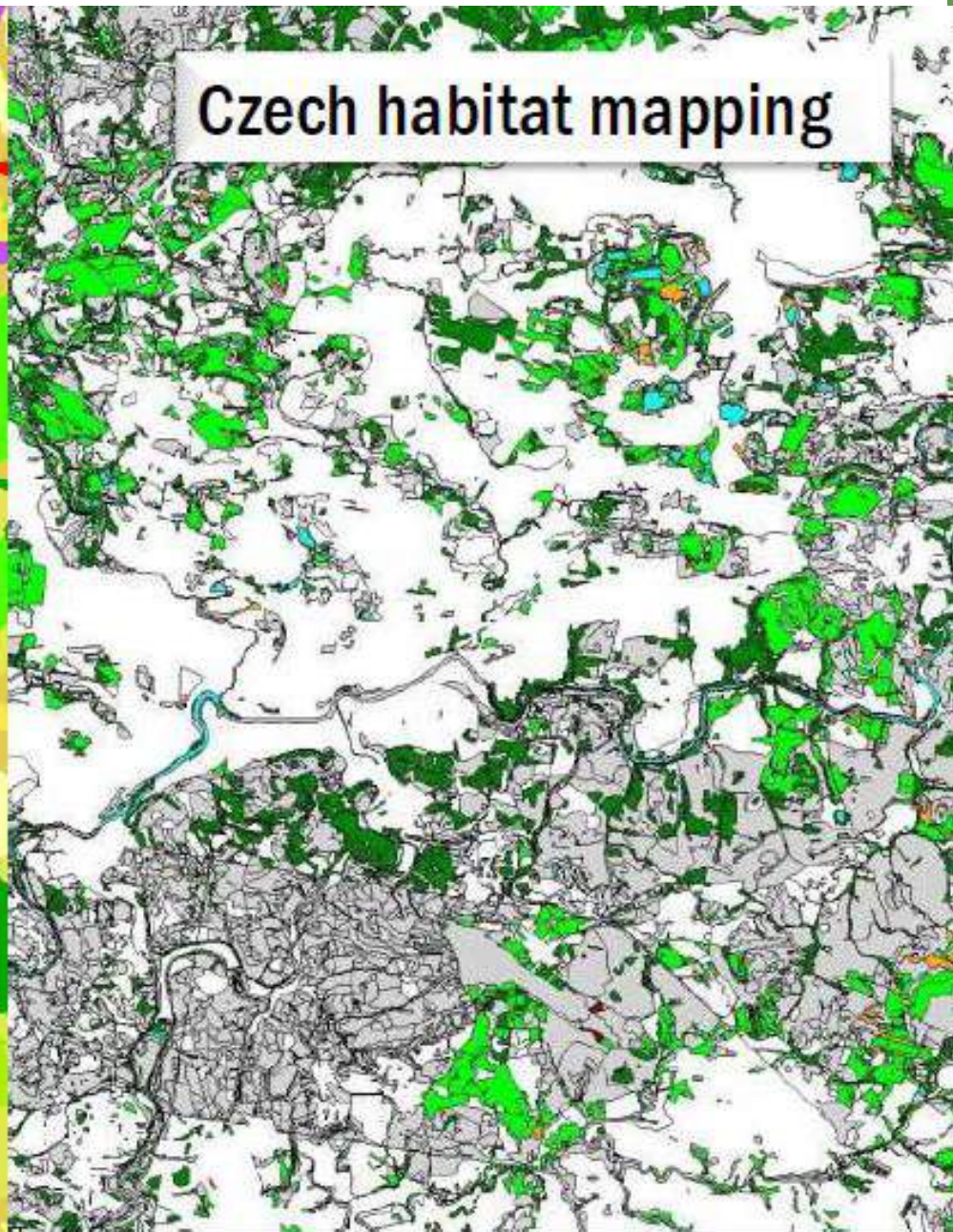

Corine Land Cover 2012

Czech habitat mapping

Բնական կենսամիջավայրի քարտեզագրման օրինակ

- ▶ Կենսատույ T1.1 = կենսամիջավայր 6510 – հարթավայրային խոտհարքային մարգագետիններ
- ▶ Ամսաթիվ՝ հունիսի 11, 2014թ.
- ▶ Տարածք՝ 0,89 հեկտար
- ▶ Ներկայացուցվածություն = հստակ դասակարգելի
- ▶ Վատթարացում (դեգրադացում) (0 – 1 – 2 – 3)
- ▶ Տարածաշրջանային գնահատում (1– 2 – 3 – 4)
- ▶ Բնորոշ բուսատեսակների գնահատում՝ պակաս բարենպաստ
- ▶ Կառուցվածքների և գործառույթների գնահատում՝ պակաս նպաստավոր
- ▶ Բուսատեսակների ցանկ՝

Achillea millefolium agg., Anthoxanthum odoratum, Anthriscus sylvestris, Briza media, Campanula patula, C. persicifolia, Centaurea jacea, Cirsium eriophorum, Crepis biennis, Cruciata glabra, Dactylis glomerata, Festuca rubra, Filipendula vulgaris, Holcus lanatus, Hypericum maculatum, Knautia kitaibelii, Lathyrus pratensis, Leontodon hispidus, Lotus corniculatus, Phleum pratense, Plantago lanceolata, Phyteuma spicatum Polygala vulgaris, Primula veris, Rumex acetosa, Salvia pratensis, Sanguisorba officinalis, Stellaria graminea, Thymus pulegioides, Tragopogon orientalis, Trisetum flavescens, Veronica chamaedrys.

Կենսամիջավայրի վերաբերյալ հրահանգների մասով հաշվետվություններ

Բնութ. վերաբերյալ հրահանգի 17-րդ հոդվածով նախատեսված պարտավորություն

Տվյալների աղբյուր՝ ԵՄ կենսաբազմազանության ռազմավարության գնահատման համար

Ժամկետներ՝ 2007թ., 2013թ., 2019թ. (6-ամյա ժամանակահատված)

Պահպանության կարգավիճակի գնահատում կենսաաշխարհագրական տարածաշրջանում (ԶՅ՝ Կոնտինենտալ (մայրցամաքային)/Միջին Դանուբյան դաշտավայր)

4 պարամետր – պահպանության կարգավիճակի 3 աստիճան

Տեսակների և կենսամիջավայրի հսկողության հիմնական արդյունքը

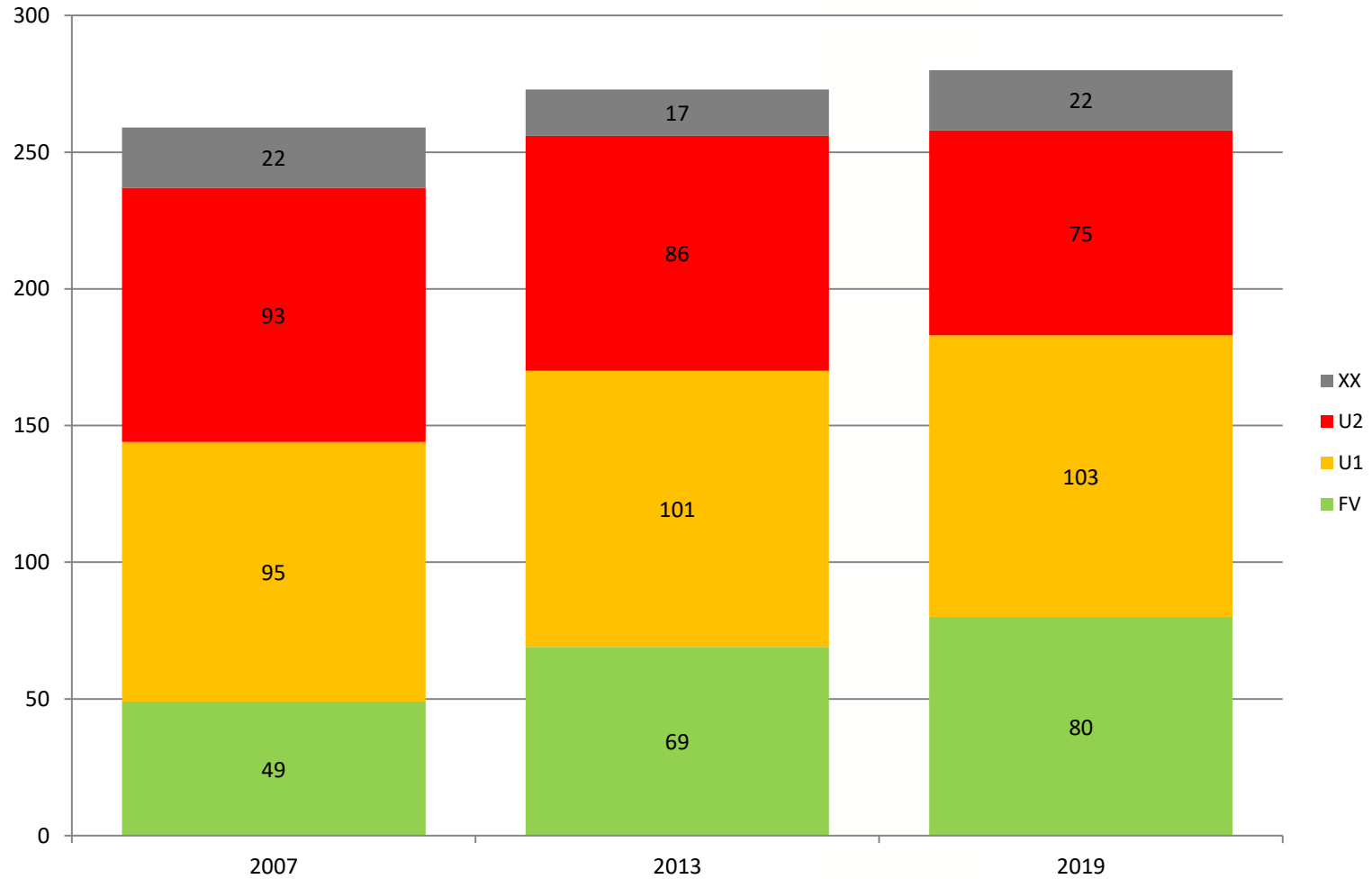
Բարենպաստ / Անբարենպաստ-անբավարար / Անբարենպաստ-վատ / Հայտնի չէ

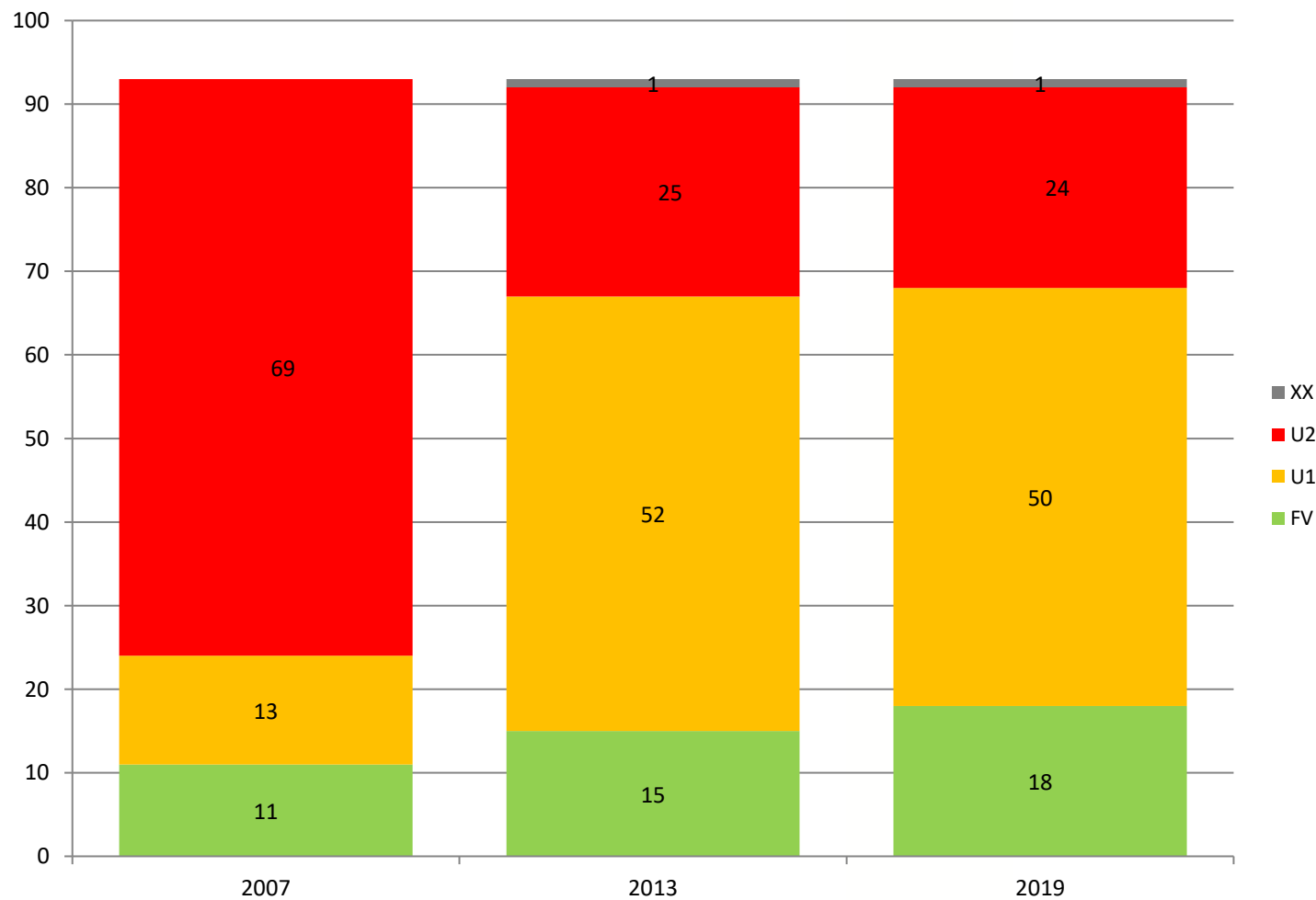
Արտիստի	Կարգավիճակ
Արտիստի 1	Red
Արտիստի 2	Yellow
Արտիստի 3	Green

Կենդանա/բուսատեսակների գնահատում

Կենսամիջավայրի գնահատում

PŘÍRODA

ČÍSLO 33 • PRAHA • 2017

VÍT GRULICH & KAREL CHOBOT [eds]

ČERVENÝ SEZNAM OHROŽENÝCH DRUHŮ ČESKÉ REPUBLIKY CÉVNATÉ ROSTLINY

PŘÍRODA

ČÍSLO 33 • PRAHA • 2017

RÁDEK HEJDA, JÁN FARKAČ & KAREL CHOBOT [eds]

ČERVENÝ SEZNAM OHROŽENÝCH DRUHŮ ČESKÉ REPUBLIKY BEZOBRATLÍ

PŘÍRODA

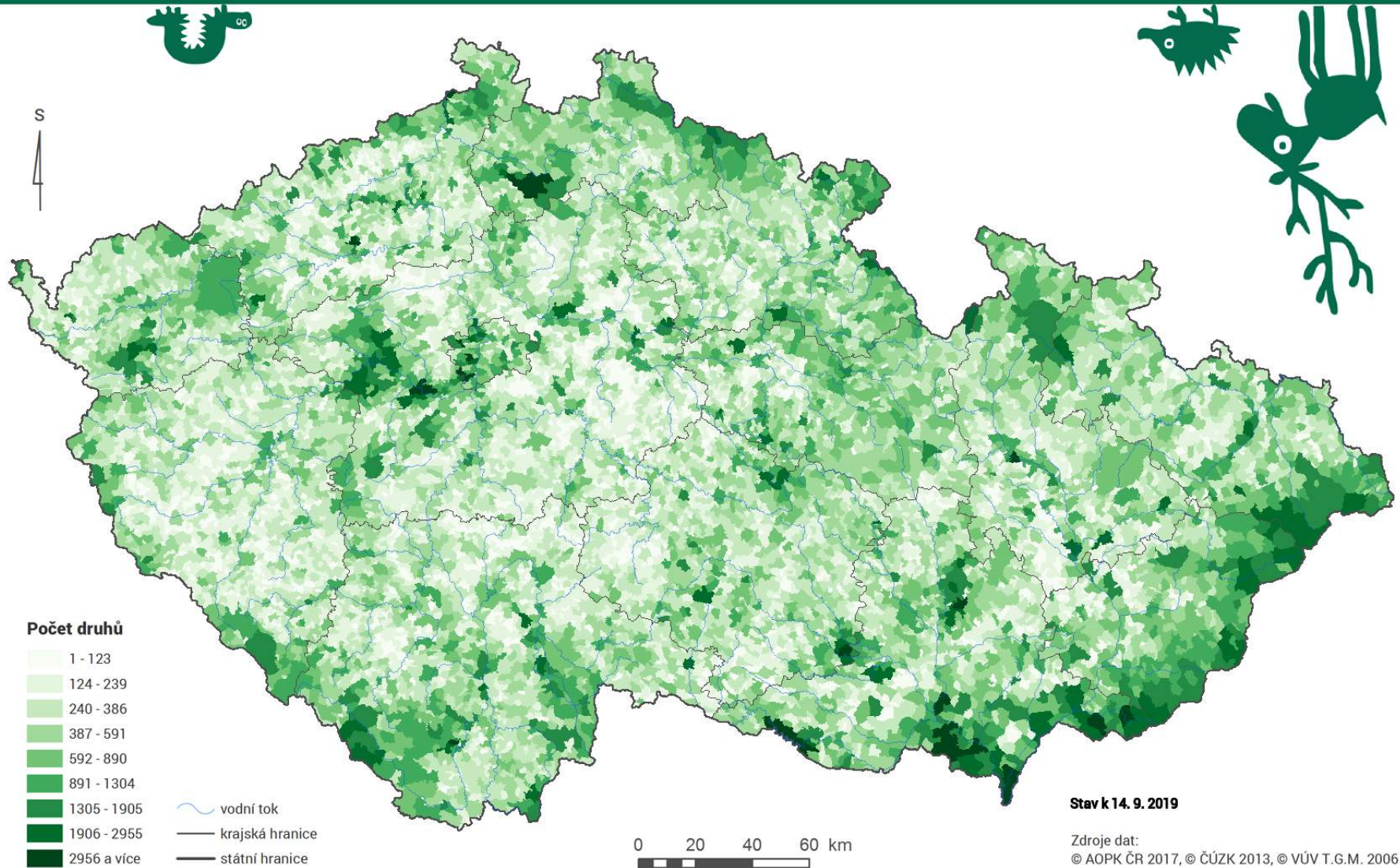
ČÍSLO 34 • PRAHA • 2017

KAREL CHOBOT & MICHAL NĚMEC [eds]

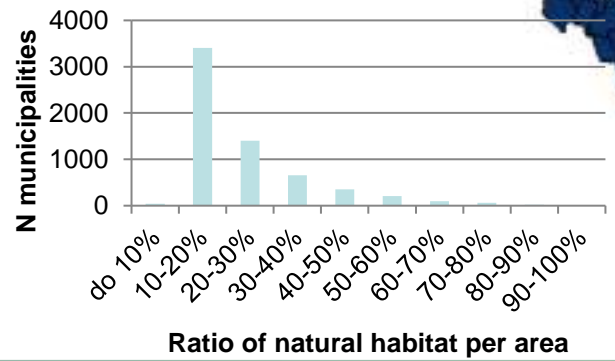
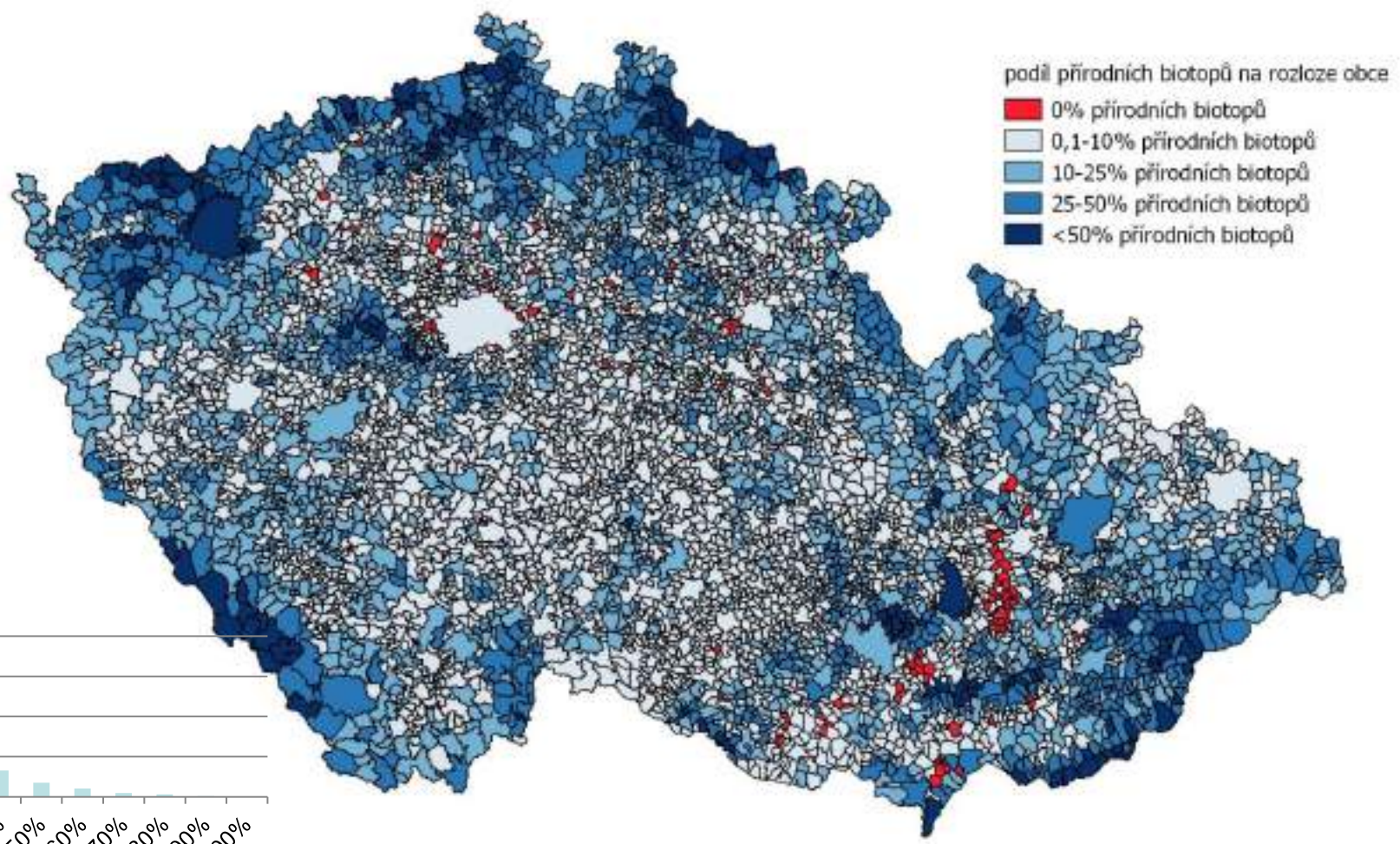
ČERVENÝ SEZNAM OHROŽENÝCH DRUHŮ ČESKÉ REPUBLIKY OBRATLOVCI

ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԲԱԶՄԱԶԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ շրջաններ

Բնական կենսամիջավայրերը՝ ըստ շրջանների

ՉՅ ԲՊԳ-ը տվյալներ է հավաքագրում Չեխիայի տարածքում կենդանա/բուսատեսակների և բնական (կիսով չափ բնական) կենսամիջավայրերի առկայության վերաբերյալ (> Չեխիայի կենդանա/բուսատեսակների և կենսամիջավայրերի բազմազանությունը)

Տվյալներ՝ կարևոր աղբյուր են կառավարման, կառավարման պլանավորման, պահպանվող տարածքների կառավարման գնահատման, բնապահպանական ազդեցության գնահատման համար

Տվյալների հավաքագրում և կառավարում > ներառված է Բնության վերաբերյալ հրահանգի հսկողության մեջ, Հրահանգի մասով հաշվետվությունները հիմնվում են տվյալների հավաքագրման վրա (կանոնավոր և պատահական ստացվող տվյալները ներկայացված են մեկ միասնական համակարգում)

Տվյալների հավաքագրում՝ ներքին աշխատակազմ + արտաքին պայմանագրեր + «քաղաքացիական գիտություն» (լայն հանրության արձանագրումները)

Երկու հիմնական արդյունք/տվյալների շտեմարան՝

Կենդանատեսակների, բուսատեսակների հանդիպելիության վերաբերյալ տվյալների շտեմարան + Կենսամիջավայրի քարտեզ (Տվյալների շտեմարան),

որոնք երկուսն էլ ուշագրավ են ու եզակի դրանցում ընդգրկված մանրամասների, ճշգրտության, ծավալի ու բովանդակության շնորհիվ:

portal.nature.cz/nd

**Շնորհակալություն
ուշադրության համար**

Կարել Խոբոտ
karel.chobot@nature.cz